

Kauhavan Kestävän kehityksen ohjelma 2025 - 2030

Sisällysluettelo

ILMASTOTYÖ KAUHAVAN KAUPUNGISSA	2
ILMASTO-OHJELMA 2030	3
A. YMPÄRISTÖVASTUULLINEN KAUPUNKI	4
TAVOITE 1. HUOMIOIMME YMPÄRISTÖASIAT PÄÄTÖKSENTEOSSA JA TOIMISSA	4
TAVOITE 2. PARANNAMME HIILITASETTA JA HUOMIOIMME YMPÄRISTÖASIAT TILINPÄÄTÖKSESSÄ.....	6
B. RESURSSITEHOKKAAT KUNTAPALVELUT	8
TAVOITE 1. LISÄÄMME YMPÄRISTÖTIETOISIA HANKINTOJA	8
TAVOITE 2. LISÄÄMME TOIMINNAN DIGITALISOINTIA	8
TAVOITE 3. LISÄÄMME KIERTOTALOUTTA JA VÄHENNÄMME JÄTTEEN MÄÄRÄÄ	8
TAVOITE 4. TEHOSTAMME ENERGIANKÄYTTÖÄ JA LISÄÄMME RAKENNUSTEN KORJAUS- JA HUOLTOTOIMENPITEITÄ.....	10
TAVOITE 5. LISÄÄMME TERVEELLISIÄ JA TURVALLISIA ASUIN- JA ELINYMPÄRISTÖJÄ.....	11
TAVOITE 6. VÄHENNÄMME KULJETUKSISTA JA LIIKKUMISESTA AIHEUTUVIA PÄÄSTÖJÄ.....	12
TAVOITE 7. VARAUDUMME JA SOPEUDUMME ILMASTONMUUTOKSEEN	12

Ilmastotyö Kauhavan kaupungissa

Ilmasto-ohjelma 2030 mukainen visiomme on olla elinvoimaisesti kestävä kunta. Ilmastostrategia 2030 nimellä kulkeva Ilmasto-ohjelma 2030 ohjaa Alavuden, Kauhavan, Kuortaneen, Kurikan ja Lapuan kunnat kohti vahvaa ympäristöosaamista. Toteutamme ilmastostrategiaa ja toimimme Kestävän kehityksen ohjelman (Keke-ohjelma) mukaisesti.

Haluamme olla ympäristövastuullisia kuntia, joissa asukkaat, yritykset, luottamushenkilöt ja kuntien henkilökunta huomioivat ympäristöasiat päätöksenteossa ja toiminnassa. Kestävän kehityksen ohjelmien toimenpiteet ja energiatehokkuussopimuksen tavoitteiden saavuttaminen edistää vihreää kuntataloutta. Parannamme kuntiemme hiilitasetta ja sisällytämme ympäristökysymykset tilinpäätökseen.

Haluamme tarjota myös resurssitehokkaita kuntapalveluita. Resurssitehokkaita kuntapalveluja tarjoamme lisäämällä ympäristötietoisia hankintoja, digitalisointia, kiertotaloutta, terveellisiä ja turvallisia asuinympäristöjä sekä rakennusten korjaus- ja huoltotoimenpiteitä. Lisäksi tehostamme energiankäyttöä toiminnassamme. Tavoitteenamme on vähentää toiminnastamme aiheutuvia päästöjä.

Pyrimme olemaan askeleen edellä varautumalla ja sopeutumalla ilmastomuutokseen. Otamme ilmastomuutoksen huomioon erityisesti kaavoituksessa ja maankäytön suunnittelussa sekä ennakoimalla tilojen tarvetta. Kestävän kehityksen ohjelma sisältää ekologisen kestävyuden toimintamalleja. Sosiaalisen kestävyuden toimenpiteet esitellään osana hyvinvointikertomusta. Sosiaalisesti kestäväällä kehityksellä tarkoitetaan sitä, että hyvinvoinnin edellytykset siirtyvät sukupolvelta toiselle. Sosiaalisesti kestävä kehityksen tavoitteena on vähentää eriarvoisuutta hyvinvoinnissa, terveydessä ja osallisuudessa.

Kestävän kehityksen ohjelman toimenpiteiden toteutumisen ja mittareiden seuraamiseen on asetettu vastuutahot, joiden tehtävänä on tuottaa tiedot seurantaan varten Kestävät koordinaatioryhmälle, joka edelleen raportoi tiedot luottamushenkilöille ja kuntajohdolle. Tietojen antamisesta vastaavat vastuutahojen vastuulliset esimiehet. Kestävän kehityksen ohjelman perustuu Ilmasto-ohjelmassa 2030 määriteltyihin yhteisiin tavoitteisiin. Ilmasto-ohjelma 2030 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.9.2024 ja Kauhavan kaupungin Kestävän kehityksen ohjelma käsitellään Kauhavan kaupungin valtuustossa 9.12.2024.

Ilmasto-ohjelma 2030

Alavuden, Kauhavan, Kuortaneen, Kurikan ja Lapuan

ILMASTOSTRATEGIA 2030

VISIO

Elinvoimaisesti
kestävä kunta

Ympäristö-
vastaallinen
kunta

Resursi-
tehokkaat
kunta-
palvelut

Yhteinen näkemys

Visiomme on olla elinvoimaisesti kestäviä kuntia. Ilmastostrategia 2030 ohjaa Alavuden, Kauhavan, Kuortaneen, Kurikan ja Lapuan kunnat kohti vahvaa ympäristö-osaamista.

Jokainen teko merkitsee

Saavutamme vision yhdessä! Siksi jokainen meistä – asukkaat, yritykset, luottamushenkilöt ja henkilöstön jäsenet – huomioi ympäristöasiat päätöksenteossa ja toimissa.

Tuloksia toimenpiteillä

Ilmastostrategia on kuntien yhteinen toimintasuunnitelma. Jokaisen kunnan oma kestävä kehityksen ohjelma ja energiatehokkuussopimus edistävät vihreää kuntataloutta. Sisällytämme ympäristöasiat tilinpäätökseen ja parannamme toimenpiteillä hiilitasetta.

Tätä lisäämme

- Ympäristötietoisia hankintoja, jotka ovat materiaali- ja energiatehokkaita.
- Toiminnan digitalisointia.
- Kiertotaloutta. Kierrätämme ja uusio-käytämme materiaalit ja tuotteet. Lajittelemme ja hyödynnämme jätteet.
- Tehostettua energiankäyttöä. Lisäämme uusiutuvaa energiaa ja tehostamme tilankäyttöä rakennuksissa.
- Terveellisiä ja turvallisia asuin-ympäristöjä.
- Rakennusten korjaus- ja huolto-toimenpiteitä.

Näitä vähennämme

- Toiminnasta aiheutuvia päästöjä. Kehi-tämme työtapoja, sähköisiä seuranta-järjestelmiä ja asiointipalveluja.
- Kuljetuksista ja liikkumisesta syntyviä päästöjä.
- Ylimääräistä energiankulutusta. Han-kimme energiatehokkaita rakennuksia, laitteita ja koneita.

Olemme askeleen edellä

- Varaudumme ja sopeudumme ilmastonmuutokseen. Ennakoimme sen kaavoituksessa, tulvasuunnittelussa ja hulevesien hallinnan suunnittelussa.

www.kestavatkunnat.fi

A. Ympäristövastuullinen kaupunki

Kauhavan kaupunki on ympäristövastuullinen kaupunki, joka huolehtii asukkaiden, yritysten, luottamushenkilöiden ja henkilökunnan ympäristöosaamisesta ja ympäristöasioiden huomioon ottamisesta toiminnassa ja päätöksenteossa. Lisäksi kaupunki toteuttaa Kestävän kehityksen ohjelmaa ja kestävän kehityksen mukaisia toimia joka-päiväisessä työssä.

Tavoite 1. Huomioimme ympäristöasiat päätöksenteossa ja toimissa

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Olemme vahvoja ympäristöosaajia	Seuraamme Kestävän kehityksen ohjelman toteutumista ja raportoimme siitä.	Vuosiraportointi kestävyttä tukevista toimenpiteistä (Keke-ohjelman seurantaraportti) kaupunginhallitukselle Palaverit 4 kertaa vuodessa, raportointi johtoryhmälle 2 kertaa vuodessa	Kestävät koordinaatioryhmä/ Tekninen johtaja
	Huomioimme kestävän kehityksen kunnan hyvinvointisuunnitelman laadinnassa	Kestävän kehityksen ohjelma mainittu ja viedään Keke-ohjelman seuranta yhdessä hyvinvointisuunnitelman kanssa eteenpäin	Hyvinvointisuunnitelmasta vastaava
	Huomioimme kestävän kehityksen asiat kaupungin eri strategioissa	Keke – ohjelma mainitaan strategioissa	Johtoryhmä/ Toimialajohtajat
Tiedotamme ympäristövastuullisesta toiminnastamme sekä henkilöstölle, että kuntalaisille	Tuemme yhteistyötahojen ympäristöosaamista ja ympäristöasioiden edistämistä (esim. yhteistyö yritysten kanssa ja tuki mahdollisuuksista tiedottaminen)	Järjestettyjen koulutustilaisuuksien / tiedotteiden määrä	Kehityskeskus (yrityksille) Sivistysjohtaja (yhdistyksille)
	Tiedotamme henkilöstölle ympäristövastuullisesta toiminnastamme	Kirjalliset ohjeet ja uutiskirjeet ilmastotyöstä 2 kertaa vuodessa.	Toimialajohtajat/ Kestävät koordinaatioryhmä
	Kaupunki tiedottaa kotisivuillaan kestävän kehityksen toimenpiteistä.	Jatkuva päivittäminen	Viestintä- ja markkinointikoordinaattori

Verkostoidumme ja kehitämme kuntien lähimatkailupalveluja	Selvitämme kestävän matkailun kehittämismahdollisuuksia (esim. <i>Sustainable travel</i> -toiminnassa mukana olo)	Toteutuneet hankkeet/kokeilut/tehdyt toimenpiteet	Kehityskeskus
Otamme ympäristökasvatuksen osaksi koulutyötä ja varhaiskasvatusta	Toteutamme kestävän kehityksen toimintaa maakunnallisen opetussuunnitelman mukaisesti (esim. ohjaamme kierrätykseen ja ympäristövastuulliseen toimintaan koulutyössä ja varhaiskasvatuksessa)	Jatkuvaa toimintaa, voidaan nostaa esimerkkejä esille toteutuksesta kouluissa /päiväkodeissa	Koulujen esimiehet Päiväkotien johtajat
	Kannustamme kouluja ja varhaiskasvatusyksiköitä osallistumaan erilaisiin kestävän kehityksen ohjelmiin esim. Vihreä lippu –toimintaan, sitoumus2025.fi	Missä toiminnassa koulut/päiväkodit olleet mukana ja montako koulua/päiväkotia on ollut mukana	Opetuspäällikkö, varhaiskasvatuspäällikkö Koulujen esimiehet, päiväkotien johtajat

Tavoite 2. Parannamme hiilitasetta ja huomioimme ympäristöasiat tilinpäätöksessä

Olemme liittyneet kuntien energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2017–2025 asettaen 7,5 % säästötavoitteen vrt. vuoden 2015 kulutukseen.

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Otamme ympäristöasiat huomioon kuntataloudessa	Huomioimme ympäristöasiat toimintasuunnitelman ja talousarvion laadinnassa	Talousarvion tavoitteiden laadinnassa (Kauhavan kaupunki, Kauhavan Kaukolämpö Oy ja Kauhavan Vesi Oy) on huomioitu toiminnan vaikutukset ympäristöön: Kyllä/ei	Toimialajohtajat Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat
	Talousarvionlaadintaohjeeseen ohje ympäristöasioiden huomioonottamisesta	Ohje tehty/ei tehty	Hallintojohtaja
	Raportoimme tilinpäätöksessä ympäristöasiat kestävän kehityksen ohjelman mukaan	Kestävän kehityksen ohjelman toteutumisen raportoidaan tilinpäätöskirjan Ympäristöasiat-luvussa vuosittain	Teknisen toimialan viranhaltijat Hallintojohtaja
Toteutamme kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) mukaisia tavoitteita	Seuraamme energiankulutusta ja sen kehittymistä. Tavoite: energiansäästöä 1123 MWh vuoteen 2025 mennessä (KETS-tavoite)	Yhteenveto KETS-raportilta vuosittaisesta energiansäästöstä (kyllä/ei)	Kestävät -ilmasto-yhteistyön koordinaattori/KETS-raportointi vastaava
	Raportoimme energiankulutuksemme ja energiatehokkuustoiemme vuosittain Motivalle	KETS raportointi vuosittain: kyllä/ei	Kestävät -ilmasto-yhteistyö ja Kaupungin nimetty KETS-yhteyshenkilö
	Teemme tavoitteellisia investointeja ja hankintoja energiankulutuksen vähentämiseksi. Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä toiminnassamme.	Seuraamme toteuttamiemme toimenpiteiden energiansäästöä: kyllä/ei	Hankintoja toteuttavat tahot/johtoryhmä kuittaus
	Edistämme kunnan alueelle tulevaa uusiutuvan energian tuotantoa	Hankkeet tai selvitykset, jotka edistävät uusiutua	Kehityskeskus, Rakennusval-

		van energian käyttöön- ottoa Kunnan alueelle valmis- tuneet muiden omista- mat uusiutuvan ener- gian tuotantoyksiköt	vonta, Maankäyttö ja ympäristö
Vähennämme toimin- nasta aiheutuvia pääs- töjä Ilmasto-ohjelma 2030 ja Kestävän ke- hityksen ohjelman mu- kaisesti	Seuraamme kuntamme päästöke- hitystä	Kauhavan <i>Hiilineutraali- suomi</i> –tilastojen tarkas- telu vuosittain	Kestävät ilmasto- yhteistyön koordi- naattori/ Kestävän kehityksen koordi- naatioryhmä
Lisäämme kunnan omistamien metsien hiilinieluja	Lisäämme ilmastokestävän met- sänhoidon periaatteiden mukaisia toimia	Toimenpiteiden luku- määrä, hehtaarit Puuston vuotuinen pois- tuma vs. vuotuinen kasvu	Maankäyttö ja ym- päristö
	Säilytämme puustoiset rakenta- mattomat tontit metsänhoidon pii- rissä ennen maankäyttömuodon lopullista muutosta	Puustoisten rakentamat- tomien tonttien luku- määrä	Maankäyttö ja ym- päristö, Tekninen toimi, Kehityskes- kus

B. Resurssitehokkaat kuntapalvelut

Kauhavan kaupunki tuottaa resurssitehokkaita kuntapalveluita, joiden avulla pyrimme vähentämään toiminnastamme aiheutuvia päästöjä. Pyrimme olemana myös askeleen edellä varautumalla ja sopeutumalla ilmastomuutokseen.

Tavoite 1. Lisäämme ympäristötietoisia hankintoja

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Olemme taloudellisesti vastuullisia	Huomioimme hankintastrategian ympäristöasiat	Kyllä/ei	Hankintoja toteuttavat Johtoryhmä kuittaa
Lisäämme tietoisuutta hankinnoistamme	Tiedotamme toimijoita tulossa olevista hankinnoista	Hankintatilaisuuden järjestäminen vuosittain	Kehityskeskus

Tavoite 2. Lisäämme toiminnan digitalisointia

Tavoite v. 2030	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Digitiekartta ohjaa kaupungin toimintojen digitalisaatiota	Digitiekartta valmistuu	Digitiekartta on valmis	Hallintojohtaja
	Digitalisaation kehittyminen tapahtunut vuositason mukaisesti	Kyllä/ei	Hallintojohtaja

Tavoite 3. Lisäämme kiertotaloutta ja vähennämme jätteen määrää

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Tehostamme materiaalien ja tuotteiden kierrätystä ja uudelleenkäyttöä sekä jätteiden lajittelua ja hyödyntämistä	Tehdään jätehuoltokartoitukset kiinteistöihin vuosittain ja reagoidaan tarpeen mukaisiin muutoksiin	Kartoitukset toteutettu vähintään kilpailutusten yhteydessä.	Tilapalvelut ja Ekoroskin yhteyshenkilö

	Kartoitamme Kestävät -yhteistyössä maa-ainespankin mahdollisuuksia ja perustamme maa-ainespankin	Tehty kartoitus, maa-ainespankki perustettu kyllä/ei, vuosiraportointi maa-aineksista	Yhdyskuntatekniikka
	Suunnitellaan ja ajoitetaan mm. purkutyöt, joissa syntyy uudelleen käytettävää maa-ainesta sitten, että maa-aines saadaan suoraan toisella kohteella käyttöön	Kyllä/ei, tieto maa-aineksista vuositasonalla	Yhdyskuntatekniikka
	Uusiokäytämme hiekoitushiekat	Kyllä/ei	Yhdyskuntatekniikka
	Perustamme kunnan sisäiseen käyttöön materiaalien virtuaalisen kierrätystorin	Kyllä/ei	Toimialajohtajat
	Hyödynnämme toiminnassamme verkkokauppapaikkoja mm. materiaalien kierrättämiseksi	On myyty/ei ole myyty	Toimialajohtajat
	ICT-laitteet kierrätetään	Kyllä/ei	Hankintoja tekevät/toimialajohtajat
Vähennämme ruokahävikkiä ja biojätettä	Muutamme koulujen ruokapalvelut jakelukeittiömallista palvelukeittiömalliin	80 % toiminnasta palvelukeittiömallin mukaista vuonna 2030	Ruokapalvelut
	Päivittäinen ruokahävikin punnitus	Hävikin määrä	Ruokapalvelut
	Tiedonkulun lisääminen ruokalaitos- ja toimikunta toiminnan kautta	Kokouksia 1 krt. vuodessa. (kyllä/ei)	Ruokapalvelut/Sivistystoimi
	Keskuskeittiömalli, mm. noudattamme optimoitua reseptiikkaa ja hankimme vain tarvittavan määrän hyödykkeitä tarkan seurannan avulla	Kyllä/ei	Ruokapalvelut
	Ruokailijoiden määrän ilmoittaminen sovelluksen kautta	Käyttöaste 100 %: kyllä/ei	Ruokapalvelut/Sivistystoimi

Tavoite 4. Tehostamme energiankäyttöä ja lisäämme rakennusten korjaus- ja huoltotoimenpiteitä

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
	Lisäämme tilojemme monikäyttöisyyttä, huomioimme muunneltavuuden rakentamisessa ja seuraamme ja tehostamme tilojen käyttöastetta	Käyttöasteen seuranta	Tilapalvelut
	Myymme, vuokraamme tai puramme käyttämättömät rakennukset	Purkulupa myönnetty, mutta ei purettu m ² ja tyhjillään olevien rakennusten m ²	Tilapalvelut
	Vuokraamme tiloja oman käyttöaikamme ulkopuolella	ASIO:n käyttöönotto -%	Tilapalvelut/ Sivistystoimi
Parannamme energiatehokkuutta kiinteistöjen hoidossa ja kunnossapidossa sekä otamme huomioon energiatehokkuuden/ elinkaarikustannukset korjausinvestoinneissa	Edistämme rakennusten energiatehokkuutta systemaattisesti	Kaupungin kiinteistöjen sähkö- ja lämpöenergian kulutuksen väheneminen (MWh/a) KETS-raportoinnin kulutusseurannasta	Tilapalvelut
	Uusittaessa pumppuja käytämme taajuusmuuttajia (hulevesi ym. pumpuissa) energiankulutuksen vähentämiseksi	Vuoden aikana uusitut kpl	Yhdyskuntatekniikka
	Kaupunki uusii katuvalaistustaan energiatehokkaammaksi ja hyödynittää mahdollisuuksien mukaan älykkäitä järjestelmiä.	Vuoteen 2030 mennessä katuvalaistuksesta 50 % uusittu ledeihin	Yhdyskuntatekniikka
Lisäämme uusiutuvan energian käyttöä ja tuotantoa	Otamme aina uudisrakentamisen ja remontin yhteydessä uusiutuvan energian käytön huomioon (esim. aurinkoenergia, lämpöpumput)	Kyllä/ei	Rakennuttaminen/Tilapalvelut
Hyödynnämme tukia energiatehokkuustoimien kannattavuuden lisäämiseksi	Hyödynnetään ja tiedotetaan asiakkaille saatavilla olevat tuet.	Kyllä/ei	Toimialajohtajat

Tavoite 5. Lisäämme terveellisiä ja turvallisia asuin- ja elinympäristöjä

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Otamme ilmasto- ja ympäristöasiat huomioon kaavoituksessa	Mahdollistetaan uusiutuvan energian tuotanto	Toteutuneet uusiutuvan energian hankkeet	Maankäyttö ja ympäristö
	Kaavoituksen yhteydessä kehitetään kevyenliikenteen yhteyksiä (OYK)	Kevyenliikenteen väylien tilavaraukset huomioitu ohjelmien mukaisesti kyllä/ei	Maankäyttö ja ympäristö
Edistämme kävelyä, pyöräilyä ja liikenneturvallisuutta kunnassa	Lähdemme toteuttamaan Kauhavan kävelyn ja pyöräilyn ohjelmaa	Toteutuneet tavoitteet	Tekninen johtaja
	Kävelyn ja pyöräilyyn kohdennetaan rahoitusta vuosittain käyttötalousuunnitelmaan sekä investointiohjelmaan	Kohdennettu määräraha €/vuosi	Yhdyskuntatekniikka
	Kunnassa hyödynnetään valtionavustuksia liikkumisen ohjauksen, liikenneturvallisuuden ja kävely- ja pyöräilyinfran toteuttamiseksi	Haetut / saadut avustukset / €	Yhdyskuntatekniikka
	Kauhavan liikenneturvallisuusryhmän toiminta	Kokousten kpl/vuosi ja toteutuneet toimenpiteet	Ryhmän kaupungin edustus
Kehitämme lähivirkistys- ja vesistöalueita	Kehitämme liikunta- ja retkeilyreittejä	Reittien lkm. / pituus km Kirjalliset sopimukset	Elämänlaatu-palvelu/Tekninen toimi
	Teemme yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja mahdollisuuksien mukaan järvien kunnostustoimia hankkeiden kautta	Toteutuneet hankkeet	Maankäyttö ja ympäristö
	Olemme mukana Lapuanjoen neuvottelukunnassa sekä Ähtävän-, Purmon-, Kruunupyyn- ja Kovjoen neuvottelukunnassa	Osallistuminen yhteisiin kokouksiin ja tapahtumiin kpl/vuosi	Tekninen johtaja/Maankäyttö ja ympäristö

Tavoite 6. Vähennämme kuljetuksista ja liikkumisesta aiheutuvia päästöjä

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Lisäämme uusiutuvan energian käyttömahdollisuuksia	Edistämme sähköautojen latauspaikkoja	Latauspaikkojen lkm.	Tekninen osasto
Optimoimme kunnan kuljetukset	Suunnittelemme ja yhdistämme ajoja ajosuoritteen vähentämiseksi (kimpakyydit, TEAMS-kokoukset, työsuhde sähköpyörät)	Ajetut km (matkalaskuista ja kunnan omat ajoneuvot)	Taloushallinto
	Optimoimme ja seuraamme koulukuljetuksia jatkuvasti	Kyllä/ei	Sivistysjohtaja/ Kuljetuksia kilpailuttavat
	Huomioimme palvelujen tuottamisessa keskustan lisäksi myös haja-asutusalueiden tarpeet (esim. Suomen harrastamisen malli, jossa harrastaa voi muuallakin kuin keskustassa)	Tavoitteena jatkuva toiminta	Sivistystoimi

Tavoite 7. Varaudumme ja sopeudumme ilmastonmuutokseen

Tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho
Turvaamme puhtaan veden saannin	Toteutamme Pohjavedensuojelusuunnitelman mukaisia toimenpiteitä	Tehdyt toimet	Varautumisesta vastaava/Tilapalvelut/Yhdyskuntatekniikka/Ympäristönsuojelu
Vaalimme ja lisäämme luonnon monimuotoisuutta	Selvitämme, voisiko osan nurmialueista muuttaa niityiksi hoitoluokkia muuttamalla	Tehdyt selvitykset	Kaupungin puutarhuri
	Lisäämme mahdollisuuksien mukaan suojelualueita asema- ja yleiskaavotuksessa	Suojeltujen alueiden lukumäärä, hehtaarit	Maankäyttö ja ympäristö

	Osallistumme vuosittain vieraslajien torjuntaan, osallistumme muiden toimijoiden hankkeisiin sekä kannustamme kuntalaisia vieraslajien torjuntaan	Tehdyt toimet	Maankäyttö ja ympäristö/Puutarhapuoli
Varaudumme sään ääri-ilmiöihin ja otamme suunnittelussa huomioon niiden aiheuttamat riskit	Lumen äkillinen varastointi ja hiekotustarve	Tehdyt varautumistoimet	Yhdyskuntatekniikka ja Maankäyttö ja ympäristö
	Tilakohtaisesti suunnitelmat ilmasto- muutoksen haasteisiin (helteet, sahaavat lämpötilat)	Suunnitellut ja vuoden aikana toteutuneet kohteet	Rakennuttaminen, Tilapalvelut
	Huomioimme kaavoituksessa alueiden vedenpidätyskyvyn Ohjaamme kaavoituksen avulla kiinteistöjä hulevesien hidastamiseen tai imeyttämiseen ja kaupungin omia alueita hyödynnetään hulevesien johtamiseen ja hidastamiseen	Tehdyt selvitykset	Yhdyskuntatekniikka/Rakennusvalvonta/Maankäyttö ja ympäristö
	Hulevesiverkostoa saneerataan uusien ohjeiden mukaisiksi (mitoitusta kasvatettu)	Tehdyt toimet	Yhdyskuntatekniikka